

Návrh právnej úpravy súvisiacej so službami vo verejnom záujme

I. Zhodnotenie platnej právnej úpravy

Službami vo verejnom záujme sú činnosti, ktoré má príslušný orgán verejnej správy plniť na základe povinností vyplývajúcich mu z právneho poriadku. Pre oblasť verejnej správy sú to jednak všeobecné kompetenčné právne predpisy, a jednak osobitné právne predpisy upravujúce pôsobnosť konkrétneho orgánu ústrednej štátnej správy.

Všeobecným kompetenčným právnym predpisom je zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ktorý definuje postavenie, právomoc a pôsobnosť jednotlivých orgánov štátnej správy. Z neho vyplývajú základné úlohy pre ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy, ktoré sú povinné zabezpečovať z hľadiska svojej právomoci a pôsobnosti. Ďalšie, resp. konkrétnejšie úlohy potom pre orgány ústrednej štátnej správy vyplývajú z osobitných právnych predpisov, ktoré upravujú jednotlivé oblasti verejnej správy.

Z hľadiska vecného vymedzenia oblastí, ktoré budú môcť byť realizované prostredníctvom služieb vo verejnom záujme, je kľúčový výlučne § 2 ods. 2 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby. Demonstratívny výpočet uvedený v samotnom zákone č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby dáva možnosť orgánom verejnej správy v súlade s kritériami uvedenými v metodike výberu služieb vo verejnom záujme, ktorá bude uverejnená vo všeobecno záväznom právnom predpise, rozšíriť zoznam účelov, na ktoré môžu byť služby vo verejnom záujme vykonávané. Predmetné služby vo verejnom záujme tak budú vykonávať právnické osoby, ktoré budú vedieť zabezpečiť ich realizáciu v rámci svojho predmetu pôsobenia na území Slovenskej republiky.

Súčasnú právnú úpravu dopĺňajú potom právne predpisy, ktoré upravujú organizačno-procesný mechanizmus realizácie služieb vykonávaných súkromnoprávnymi subjektami, ide najmä o zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v platnom znení a zákon č. 231/1999 o štátnej pomoci v platnom znení.

Neočakávané udalosti spojené napr. s vojnovým konfliktom na Ukrajine, Covid-19, prírodné katastrofy a iné poukázali na potrebu legislatívnej úpravy pri zabezpečovaní služieb, ktoré

- sú vykonávané vo verejnom záujme,
- nemajú orgány verejnej moci inštitucionálno-organizačne a ani procesnoprávne zabezpečené,
- nezapadajú do existujúcich štandardných schém ako je:

- verejné obstarávanie,
- štátna pomoc v zmysle čl. 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- financovanie.

Právna úprava služieb vo verejnom záujme chýba nielen pri potrebe zabezpečiť činnosti pri náhlej, neočakávanej a mimoriadnej situácii, ale aj pri zabezpečovaní iných činností, ktoré príslušnému orgánu verejnej správy vyplývajú z právnych predpisov, avšak nemá k tomu vytvorené inštitucionálno-organizačné, procesné podmienky, personálne kapacity a finančné krytie, resp. plnenie týchto činností v rámci verejnoprávneho subjektu by nebolo efektívne.

Keďže súčasná právna úprava v súčasnosti neponúka vyhovujúce riešenie predmetných situácií, v súlade s európskym trendom nadväzuje Slovenská republika na ostatné krajiny EU a pripája sa k úprave a vytvoreniu efektívneho mechanizmu spolupráce medzi verejnou správou a súkromným sektorom.

Služby verejného záujmu sú služby, ktoré podľa rozhodnutia štátu reprezentujú všeobecný záujem. Služby verejného záujmu sú činnosti, ktorých výsledkom je všeobecný verejný prospech, a ktoré by sa na trhu nevyskytovali bez verejnej intervencie. Záväzok financovania služby vo verejnom záujme bude v súlade s legislatívnym zámerom vznikáť na základe rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci a na základe metodiky pre výber služieb vo verejnom záujme.

II. Určenie cieľov novej právnej úpravy

Základnými cieľmi návrhu zákona o službách vo verejnom záujme, ktoré sú popísané v ďalších častiach legislatívneho zámeru, sú najmä:

- i. klasifikácia služby vo verejnom záujme,
- ii. špecifikácia subjektov oprávnených vykonávať služby vo verejnom záujme,
- iii. vytvorenie Registra služieb vo verejnom záujme,
- iv. vytvorenie Zoznamu poskytovateľov služieb vo verejnom záujme,
- v. určenie spôsobu výberu poskytovateľov služieb vo verejnom záujme,
- vi. financovanie poskytovania služieb vo verejnom záujme,
- vii. dohľad nad financovaním služieb vo verejnom záujme.

Budúca právna úprava služieb vo verejnom záujme nemá ambíciu nahradiť existujúce finančné mechanizmy, ktoré sa uplatňujú v praxi na základe osobitných právnych predpisov. Navrhovaný nový spôsob financovania má byť ale flexibilným a dynamickým doplnkovým nástrojom vo všetkých

oblastiach služieb vo verejnom záujme, kde aj existujúce finančné mechanizmy nemajú možnosť pokryť napr. služby nepomenované alebo novovznikajúce, čím bude „nadčasovo“ pôsobiť širokospektrálne na aktuálne vznikajúci dopyt po týchto službách.

Služby vo verejnom záujme, či už v rámci EÚ ako aj na vnútroštátnej úrovni potrebujú jasné pravidlá, aby sa zabezpečila kontinuita ponuky a spravodlivý prístup pre všetkých. Služby vo verejnom záujme musia mať najvyšší štandard, musia byť prístupné každému za prijateľnú cenu a musia podliehať demokratickej kontrole, zodpovednosti a zúčtovateľnosti, do ktorej by mali byť zapojení tí, ktorým je služba vo verejnom záujme určená ako aj tí, ktorí ju poskytujú.

Verejné služby sa od ostatných služieb líšia tým, že verejné orgány majú povinnosť zabezpečiť ich poskytovanie bez ohľadu na to, či sú na voľnom trhu ziskové.

Budúci legislatívny zámer v súlade s právom EÚ upraví následne služby vo verejnom záujme priamo v zákone.

Po prijatí návrhu zákona o službách vo verejnom záujme tak budú existovať tri rôzne režimy služieb vykonávaných nie orgánmi verejnej moci ale súkromnoprávnymi subjektami, a to

- i. služby vo verejnom záujme podľa návrhu legislatívneho zámeru,
- ii. služby na základe zákonného poverenia ako služby všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle čl. 106 a nasl. Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- iii. všeobecne prospešné služby podľa príslušných zákonov platných na území Slovenskej republiky.

1. Služby všeobecného záujmu a všeobecného hospodárskeho záujmu

1.1. Definícia služby všeobecného záujmu a všeobecného hospodárskeho záujmu

Služby všeobecného záujmu sú pojmom európskeho práva, ktorý je uvedený v Protokole č. 26 k Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), avšak nie je jasne vymedzený. Pri definovaní úloh všeobecného záujmu sú členské štáty povinné postupovať transparentným spôsobom a tak, aby nedochádzalo k „zneužitiu“ pojmu verejný záujem; najmä musí byť rešpektovaná zásada nediskriminácie, a ďalej tá časť práva EÚ, ktorá sa dotýka verejných trhov či koncesií, a iné. Považujú sa za ne služby, ktoré podľa verejných orgánov členských štátov na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni reprezentujú všeobecný záujem, a ktoré preto podliehajú osobitným záväzkom služby vo verejnom záujme. Pojem sa vzťahuje na hospodárske činnosti, ako aj na služby nehospodárskeho charakteru. Služby nehospodárskeho charakteru nepodliehajú osobitným právnym predpisom EÚ, ani sa na ne nevzťahujú

pravidlá vnútorného trhu a hospodárskej súťaže stanovené v zmluve. Synonymami služieb všeobecného záujmu sú služby vo verejnom záujme resp. služby verejného záujmu.

Služby všeobecného hospodárskeho záujmu sú podskupinou služieb všeobecného záujmu, ktoré sú svojou povahou hospodárske. Ich výsledkom je všeobecný verejný prospech.

V Zmluve o založení Európskeho spoločenstva sa výslovne uznáva, že služby všeobecného hospodárskeho záujmu majú poslanie verejnej služby, ktoré ich odlišuje od ostatných komerčných služieb v rámci jednotného trhu.

Pojem služba všeobecného hospodárskeho záujmu sa neustále vyvíja a závisí okrem iného od potrieb občanov, vývoju technológií, trhu ako aj spoločenských či politických preferencií v dotknutých členských štátoch. Súdny dvor stanovil, že služby všeobecného hospodárskeho záujmu sú služby, ktoré vykazujú osobitné črty v porovnaní s ostatnými hospodárskymi činnosťami.

Neexistuje striktné rozdelenie služieb, ktoré sú alebo nie sú hospodárskymi. Otázka existencie trhu pre určité služby môže závisieť od spôsobu organizácie týchto služieb. Hospodárska povaha určitých služieb sa preto môže v danom štáte líšiť. Vzhľadom na politickú vôľu alebo hospodársky vývoj sa tiež zaradenie danej služby môže časom zmeniť. Činnosť, ktorá dnes nepredstavuje trhovú činnosť, sa ňou v budúcnosti môže stať a naopak.

V rámci ustálenej judikatúry európskeho súdneho dvora sú ustálené základné parametre k službám všeobecného hospodárskeho záujmu, a to (i) potreba poverovacieho aktu (vo forme legislatívneho/regulačného nástroja alebo zmluvy), (ii) záväzok definovať parametre náhrady, (iii) zásady týkajúce sa predchádzaniu poskytovania nadmernej náhrady a (iv) zásady k výberu poskytovateľa.

1. 2. Definícia služby vo verejnom záujme

Verejný záujem je právnym inštitútom ústavného práva a aj na Slovensku označuje legitímny cieľ odôvodňujúci zásah do ľudského práva. Výslovne a nie náhodne je „verejný záujem“ v Ústave SR uvedený pri odôvodnení zásahu do vlastníckeho práva. Pre jeho ústavnoprávnu definíciu je dôležité, že ide vždy o prijatie opatrenia orgánu verejnej moci, ktorým sa zasahuje do práv a povinností subjektov súkromného práva. Predmetné opatrenie, resp. zásah však môže byť tak negatívny ako aj pozitívny.

Negatívnym opatrením sa zasahuje do práv súkromnoprávných subjektov. Pozitívnym opatrením realizuje orgán verejnej moci svoj pozitívny záväzok, ktorý mu vyplýva z právneho poriadku a najmä ním z pohľadu ľudských práv napĺňa ich reálny obsah. Napríklad právo prístupu ku kultúrnemu

bohatstvu garantované v čl. 43 ods. 2 Ústavy SR sa zaručuje za podmienok stanovených zákonom. Konkrétny zákon potom upraví povinnosti príslušnému orgánu verejnej správy a úlohy spojené s plnením týchto povinností. Tieto úlohy môže potom orgán verejnej správy realizovať sám alebo ich môže preniesť aj na subjekty súkromného práva.

Predmetný ústavnoprávny rámec je základným východiskom ale aj limitom pre vymedzenie obsahu a rozsahu služby vo verejnom záujme. Vzhľadom na to, že doteraz nebol prijatý zákon, ktorý by definoval verejný záujem vo všeobecnosti, tak slovenský právny poriadok sa na zákonnej úrovni vybuďoval na tzv. účelovosti definičného vymedzenia tohoto pojmu a jeho konkrétny obsah napĺňa v súvislosti s účelom zákona, v ktorom predmetný právny inštitút využíva.

Rešpektovanie ústavnoprávneho rámca inštitútu verejného záujmu a akceptovanie jeho účelového zákonného vymedzenia je základným východiskom pre definovanie služby vo verejnom záujme v osobitnom zákone. Vzhľadom na princíp bezrozpornosti právneho poriadku musí preto táto zákonná definícia rešpektovať súčasnú právnu úpravu a vkomponovať inštitút služby vo verejnom záujme do aktuálneho právneho poriadku, a to tak, aby sa zároveň vyriešil predovšetkým už uvedený základný problém legislatívneho vákua v tejto oblasti.

Na základe týchto ústavnoprávných východísk možno stanoviť základné prvky zákonnej definície služby vo verejnom záujme takto:

1. predmet služby vo verejnom záujme musí vymedziť orgán verejnej moci, ktorý je jediným ústavnoprávne možným subjektom oprávneným rozhodnúť o obsahu verejného záujmu,
2. pri vymedzení predmetu služby vo verejnom záujme je limitovaný zákonom v dvoch smeroch, a to
  - a. negatívne, že predmetom služby vo verejnom záujme nemôže byť tá služba, ktorá je v plnom rozsahu zabezpečovaná činnosťou príslušného orgánu verejnej správy a táto činnosť je inštitucionálno-organizačne a procesne vymedzená v právnom predpise,
  - b. pozitívne, že predmetom služby vo verejnom záujme môže byť všeobecne prospešná služba vymedzená v zákone č 213/1997 Z. z., prípadne ďalšie všeobecne prospešné služby určené na základe metodiky pre výber služieb vo verejnom záujme, čím sa zároveň naplnia aj ďalšie dva účely novej právnej úpravy tým, že po prvé previaže sa ešte viac súčinnosť orgánov verejnej správy a právnických osôb nezriadených za účelom podnikania pri plnení úloh vo verejnom záujme a po druhé obsah a rozsah služieb vo verejnom záujme bude dostatočne široký a flexibilný vzhľadom na exemplifikatívne vymedzenie jednotlivých druhov všeobecne prospešných služieb v aktuálnej zákonnej úprave.

2. Klasifikácia služieb vo verejnom záujme

Služby vo verejnom záujme budú delené na plánované a neplánované (mimoriadne). Pre finančné zabezpečenie prvých bude potrebné ich naplánovať minimálne na kalendárny rok dopredu. Príslušný orgán verejnej správy bude preto povinný vytvoriť rezortný register služieb vo verejnom záujme, pri ktorých sa bude predpokladať ich objednávanie zo strany orgánu verejnej správy najmä voči subjektom poskytujúcim všeobecne prospešné služby ale aj od iných subjektov súkromného sektora.

Tieto služby budú vytvorené na základe dlhodobejšieho plánu plnenia úloh vo verejnom záujme v rámci koncepcie rozvoja služieb vo verejnom záujme, do ktorého budú zaradené služby spĺňajúce definíciu služby vo verejnom záujme. Dôležitá v tomto smere bude metodika pre výber služieb vo verejnom záujme, ktorú bude povinný vytvoriť príslušný orgán verejnej správy z hľadiska záujmov a potrieb v oblasti verejnej správy, ktorú na základe kompetenčného zákona riadi. Predmetná metodika bude obsiahnutá vo vykonávacom právnom predpise, ktorý bude povinný prijať každý ústredný orgán verejnej správy na základe zákona o službách vo verejnom záujme.

Koncepcia rozvoja služieb vo verejnom záujme, ktorá by mala byť vypracovaná aspoň na obdobie troch rokov, bude podliehať schváleniu vlády SR, ktorá tým zároveň preberie aj zodpovednosť za zabezpečenie financovania služieb vo verejnom záujme.

Inštitút koncepcie rozvoja služieb vo verejnom záujme vytvára dostatočný rámec, resp. predpoklady pre vytvorenie objektívneho a transparentného systému vyhlasovania výberových konaní na zabezpečenie vykonávania služieb vo verejnom záujme. Zároveň tým naplňuje jednu z podmienok pre vykonávanie služieb vo verejnom záujme mimo rámca čl. 107 (pôvodný článok 87 Zmluvy o Európskych spoločenstvách) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (v konsolidovanom znení) tak ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorú si pri svojom rozhodovaní osvojili aj príslušné decízne orgány Európskej únie.

Neplánované služby vo verejnom záujme sú určené pre náhle, nepredvídané a mimoriadne udalosti, ktoré môžu nastať v priebehu roka ako je napríklad sanácia škôd spôsobených prírodnou katastrofou. Aj tieto podliehajú schváleniu vlády SR.

3. Subjekty oprávnené vykonávať služby vo verejnom záujme

Subjektom oprávneným vykonávať služby vo verejnom záujme môžu byť len právnické osoby (najmä neziskové organizácie, občianske združenia, nadácie, neinvestičné fondy, organizácie

s medzinárodným prvkom, záujmové združenia právnických osôb, obce, vyššie územné celky ale aj podnikatelia) a fyzické osoby – podnikatelia, ktoré budú splňať:

- i. taxatívne stanovené všeobecné podmienky vymedzené v zákone o službách vo verejnom záujme,
- ii. osobitné podmienky stanovené príslušným ústredným orgánom štátnej správy vymedzené v jeho vykonávacom právnom predpise.

Medzi všeobecné podmienky spôsobilosti vykonávať služby vo verejnom záujme zákon o službách vo verejnom záujme zaradí:

- i. vysporiadanie finančných vzťahov so štátnym rozpočtom, najmä absenciu nedoplatkov voči colnému úradu, daňovému úradu, ako aj nedoplatkov na poistnom v rámci sociálneho a zdravotného poistenia,
- ii. povinnosť vedenia účtovníctva v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v platnom znení,
- iii. bezúhonnosť štatutárnych zástupcov, zodpovedných zástupcov a fyzických osôb, ktoré sú členmi riadiacich alebo kontrolných orgánov uchádzača v tom zmysle, že neboli právoplatne odsúdení za úmyselne spáchaný hospodársky trestný čin alebo iný trestný čin, ktorého skutková podstata súvisí s obsahom služby vo verejnom záujme,
- iv. skutočnosť, že nie je voči nemu vedené konkurzné konanie, nebol vyhlásený konkurz, nebol zrušený konkurz alebo zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku, nebola povolená reštrukturalizácia a nie je v likvidácii,
- v. absenciu pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania uloženú v posledných troch rokoch,
- vi. absenciu právoplatne uloženého trestu zákazu prijímať dotácie alebo subvencie, ako aj zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie.

Osobitné podmienky spôsobilosti vykonávať služby vo verejnom záujme vymedzí príslušný ústredný orgán štátnej správy, pričom v nich zohľadní:

- i. špecifické podmienky vychádzajúce z charakteru konkrétnej služby vo verejnom záujme a z jeho potrieb a úloh pri zabezpečení plnenia úloh, ktoré na konkrétnom úseku verejnej správy plní,
- ii. podmienky vychádzajúce z pravidiel Európskej únie, ktorých cieľom je zabrániť negatívnemu ovplyvňovaniu obchodu medzi členskými štátmi Európskej únie, ako to vyplýva z ustálenej

judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorú si pri svojom rozhodovaní osvojili aj decízne orgány Európskej únie.

4. Zoznam poskytovateľov služieb vo verejnom záujme

Každý ústredný orgán štátnej správy, ktorý má vládou schválenú koncepciu rozvoja služieb vo verejnom záujme je povinný vytvoriť a aktualizovať Zoznam poskytovateľov služieb vo verejnom záujme. Do tohoto zoznamu zapíše každý subjekt, ktorý spĺňa všeobecné aj osobitné podmienky pre vykonávanie služieb vo verejnom záujme a požiada o zapísanie do Zoznamu poskytovateľov služieb vo verejnom záujme. Splnenie podmienok overuje a do Zoznamu poskytovateľov služieb vo verejnom záujme zapisuje osobitná komisia zriadená príslušným ústredným orgánom štátnej správy, ktorá je najmenej trojčlenná, pričom jeden člen nie je zamestnancom príslušného ústredného orgánu štátnej správy.

Zoznam poskytovateľov služieb vo verejnom záujme sa aktualizuje najmenej raz za pol roka na základe žiadosti subjektu, ktorý spĺňa všeobecné aj osobitné podmienky pre vykonávanie služieb vo verejnom záujme. Každý subjekt, ktorý prestal spĺňať podmienky pre výkon služby vo verejnom záujme je povinný túto skutočnosť oznámiť najneskôr do 15 dní od jej vzniku. Takýto subjekt bude zo Zoznamu poskytovateľov služieb vo verejnom záujme vyškrtnutý do troch dní od oznámenia o nespĺňaní aspoň jednej všeobecnej alebo osobitnej podmienky pre vykonávanie služieb vo verejnom záujme.

Každý subjekt zapísaný v Zozname poskytovateľov služieb vo verejnom záujme sa môže prihlásiť do výberového konania o poskytovanie služby vo verejnom záujme, pričom zákon stanoví podmienku, že pred samotným poskytnutím príspevku poskytovateľ verejných prostriedkov overí splnenie podmienok pre poskytnutie, aby sa predišlo riziku, že v čase poskytnutia tieto podmienky už nebude spĺňať.

5. Výberové konanie pre poskytnutie služby vo verejnom záujme

Výberové konanie pre poskytnutie služby vo verejnom záujme bude založené na:

- i. odklone od pravidiel verejného obstarávania z dôvodu zabezpečenia rýchleho a efektívneho výberu poskytovateľa verejnej služby, ktoré je najmä v prípade neplánovaných verejných služieb nevyhnutné,
- ii. naplnení podmienok pre odklon od pravidiel určených Zmluvou o fungovaní Európskej únie pre poskytovanie štátnej pomoci v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie akceptovanej v rozhodnutiach príslušných decíznych orgánov Európskej únie.

Výberové konanie pre poskytnutie služby vo verejnom záujme môže začať príslušný ústredný orgán štátnej správy zverejnením výzvy na predkladanie ponúk. Výzva môže byť vyhlásená len pre služby uvedené vo vládou schválenej koncepcii rozvoja služieb vo verejnom záujme a pre neplánovanú službu, ktorej vykonanie vyplynie z neočakávanej udalosti. Výzva musí obsahovať najmä:

- i. vymedzenie predmetu služby vo verejnom záujme, resp. jej účelu,
- ii. podmienky poskytnutia finančných prostriedkov na financovanie služby vo verejnom záujme,
- iii. vzor žiadosti, vrátane jej príloh,
- iv. spôsob predkladania žiadostí,
- v. spôsob posudzovania a vyhodnocovania žiadostí,
- vi. dátum ukončenia predkladania žiadostí, ktorý je v prípade služby vo verejnom záujme uvedený v koncepcii rozvoja služieb vo verejnom záujme najmenej 30 dní od zverejnenia výzvy a v prípade neplánovanej služby vo verejnom záujme v závislosti od charakteru nepredvídateľnej udalosti,
- vii. výšku finančných prostriedkov vyčlenených na financovanie predmetnej služby vo verejnom záujme,
- viii. podmienky použitia poskytnutých finančných prostriedkov,
- ix. podmienky zúčtovania poskytnutých finančných prostriedkov,
- x. časový harmonogram vyhodnocovania ponúk.

Pri stanovovaní výšky poskytovaných finančných prostriedkov musí byť rešpektovaná ustálená rozhodovacia prax Súdneho dvora Európskej únie, ktorú si pri svojom rozhodovaní osvojili aj príslušné decízne orgány Európskej únie. Podľa nej výška nevyhnutnej kompenzácie je určená na základe analýzy výdavkov, ktoré by stredne veľký podnik, dobre riadený a primerane materiálno-technicky vybavený vynaložil pri realizácii týchto záväzkov, zohľadniac pri tom súvisiace príjmy ako aj primeraný zisk pri realizácii týchto záväzkov.

Ponuky vyhodnocuje komisia, ktorú zriaďuje vedúci príslušného ústredného orgánu štátnej správy. Komisia má najmenej troch členov, z ktorých najmenej jeden člen je zamestnancom príslušného ústredného orgánu štátnej správy. Počet členov komisie musí byť nepárny. Členovia komisie musia byť nezávislí, najmä vzhľadom na ich vzťah k subjektom poskytujúcim služby vo verejnom záujme, ktorí predložili ponuku.

Za zaujatého vo vzťahu k žiadateľovi sa bude považovať člen komisie, ak je on sám alebo osoba jemu blízka:

- i. štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu žiadateľa,
- ii. zakladateľom alebo členom právnickej osoby, ktorá je žiadateľom,

- iii. zamestnancom žiadateľa alebo zamestnancom právnickej osoby, ktorej je žiadateľ zakladateľom, členom alebo spoločníkom.

Pri vyhodnocovaní ponúk komisia postupuje podľa kritérií stanovených vo výzve. Vyhodnotenie ponúk musí byť ukončené najmenej do 30 dní od dátumu ukončenia podávania ponúk stanoveného vo výzve. To neplatí pre vyhodnocovanie ponúk pri neplánovanej službe vo verejnom záujme, kde sú časové termíny závislé od charakteru nepredvídateľnej udalosti. V takomto prípade zákon určí skrátené termíny pre vyhodnotenie ponúk tak, aby bolo možné zrealizovať účel, pre ktorý sa služba vo verejnom záujme bude vykonávať. V prípade mimoriadnych okolností sa výber subjektov bude môcť uskutočniť aj bez výzvy, pričom výber sa môže zrealizovať len zo subjektov zapísaných v Zozname poskytovateľov služieb vo verejnom záujme, ale za rovnakých podmienok pre určenie výšky príspevku v súlade s konštantnou judikatúrou Súdneho dvora EÚ.

Komisia bude predkladať vedúcemu ústredného orgánu štátnej správy zoznam žiadostí, ktorých schválenie odporúča, s uvedeným odporúčanej sumy finančného príspevku a zoznam žiadostí, ktorých schválenie neodporúča. O poskytnutí príspevku na financovanie služby vo verejnom záujme bude rozhodovať vedúci ústredného orgánu štátnej správy na základe vyhodnotenia príslušnej komisie.

Vzhľadom na rozmanitosť služieb vo verejnom záujme, ktoré môžu byť zaradené do Koncepcie rozvoja služieb vo verejnom záujme, pri zohľadnení administratívnych možností príslušného orgánu ústrednej štátnej správy a s cieľom zabezpečiť čo najväčšiu efektívnosť pri poskytovaní príspevkov na financovanie služieb vo verejnom záujme, bude môcť príslušný orgán ústrednej štátnej správy poveriť administrovaním niektorých úloh pri poskytovaní služby vo verejnom záujme právnickú osobu, ktorá má odborné, personálne a materiálne kapacity. Podmienka je, že takouto poverenou osobou je štátna rozpočtová organizácia alebo štátna príspevková organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti príslušného orgánu ústrednej štátnej správy v zriaďovateľskej pôsobnosti príslušného orgánu ústrednej štátnej správy.

6. Financovanie služieb vo verejnom záujme

Prostriedky zo štátneho rozpočtu určené na poskytovanie služieb vo verejnom záujme sa poskytujú formou príspevku. Poskytovateľovi služieb vo verejnom záujme, ktorý bol úspešný vo výberovom konaní, budú poskytnuté na základe Zmluvy o poskytnutí príspevku na zabezpečenie služby vo verejnom záujme, ktorá musí obsahovať najmä

- i. identifikačné údaje zmluvných strán,
- ii. bankové spojenie a číslo bankového účtu poskytovateľa služby vo verejnom záujme,

- iii. výšku finančného príspevku,
- iv. vymedzenie účelu poskytnutia príspevku, ktorý musí zodpovedať predmet verejnej služby,
- v. podmienky použitia príspevku, vrátane určenia termínov pre jeho použitie,
- vi. práva a povinnosti zmluvných strán,
- vii. termín a podmienky zúčtovania príspevku,
- viii. záväzok príjemcu príspevku, že poskytnutý príspevok vráti, ak mu bola na tie isté oprávnené náklady alebo výdavky už poskytnuté financovanie z iných verejných prostriedkov,
- ix. spôsob vrátenia poskytnutého príspevku v prípade nesplnenia podmienok na poskytnutie a použitie príspevku,
- x. termín vrátenia nepoužitých finančných prostriedkov a číslo bankového účtu, na ktorý sa tieto vrátené finančné prostriedky poukazujú,
- xi. spôsob výkonu kontroly nad používaním príspevku,
- xii. zmluvné sankcie,
- xiii. dôvod a spôsob odstúpenia od zmluvy,
- xiv. vymedzenie času, na ktorý sa zmluva uzatvára.

Finančný príspevok nemôže byť použitý na splácanie úverov a pôžičiek. Musí byť vedený na osobitnom bankovom účte poskytovateľa služby vo verejnom záujme.

Ústredný orgán štátnej správy je ďalej povinný zverejniť aj zoznam poskytovateľov služieb vo verejnom záujme, ktorým sa príspevok poskytol, vrátane Zmluvy o poskytnutí príspevku na zabezpečenie služby vo verejnom záujme a výšku príspevku. Rovnako musí zverejniť aj zoznam tých subjektov, ktorým príspevok nebol poskytnutý s uvedením dôvodu jeho neposkytnutia.

7. Dohľad nad financovaním služieb vo verejnom záujme

Finančné prostriedky poskytnuté formou príspevku zo štátneho rozpočtu môžu byť použité len na účely stanovené budúcim zákonom. Verejné prostriedky poskytnuté podľa novej právnej úpravy sa tak budú považovať za použité na určený účel služieb vo verejnom záujme. Bude však dôležité, aby zostali zachované kontrolné oprávnenia príslušných orgánov, vrátane Najvyššieho kontrolného úradu SR, vrátane možnosti ukladania sankcií za porušenie finančnej disciplíny. Dohľad nad hospodárením s príspevkom na zabezpečenie služby vo verejnom záujme vrátane kontroly dodržania účelu požitia príspevku a podmienok stanovených v Zmluve o poskytnutí príspevku na zabezpečenie služby vo verejnom záujme vykonáva ústredný orgán štátnej správy, ktorý príspevok poskytol. Pri tejto kontrole postupuje podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite v platnom znení.

Na porušenie finančnej disciplíny poskytovateľom služby vo verejnom záujme sa vzťahuje zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v platnom znení, vrátane sankcií v ňom uvedených.